

Sønderjylland paa een Gang. Noget lignende gælder Sundhedsvæsenet. Det er derfor ikke rigtigt, at det er den sædvanlige Vej, at man forelægger Lovforslagene enkeltvis og drøfter dem enkeltvis, naar Forholdene er saadan, at de Love, det drejer sig om, kan indføres uden Ændring; men er Forholdene her og i Sønderjylland forskellige, maa der tages Hensyn dertil, og man forelægger og behandler da Lovforslagene enkeltvis. Det ærede Medlems Indvending synes mig derfor ikke at være paa sin Plads.

Hvad nu angaar Jordspørgsmaalet, der for Sønderjyderne har en særlig Interesse, maa det være den danske Rigsdags Opgave ikke at krænke den Ejendomsret, som de sønderjydske Sognemenigheder virkelig har til deres Præstegaardsjorder og for øvrigt ogsaa til deres Kirkegaardsjorder, og som de har vidst at hævde hele Tiden. Det er efter min Opfattelse vore sønderjydske Brøders Ære, at de har forstaaet Værdien af denne Ejendomsret, og jeg synes ikke, det er til vor Ære, at vi uden videre har givet Slip paa denne Ret rundt omkring i Menighederne; det skal jeg dog ikke komme ind paa ved denne Lejlighed. De Regler, vi vil indføre der, maa være af den Beskaffenhed, at Sønderjyderne beholder deres Ejendomsret. Derfor kan man ikke uden videre indføre Loven af 4. Oktober 1919, men maa foretage nogle Afvigelser og Lempelser i den. Hvorvidt de Lempelser, jeg her har foreslaaet efter Forhandling med de sønderjydske Repræsentanter, er de rigtige, kan der selvfølgelig strides om, men jeg mener dog, at de Indvendinger, som det ærede Medlem Hr. Povlsen gjorde, ikke er synderlig vægtige. Jeg finder ikke, at der kan være noget forkert i, at det er Menighedsraadene dernede, der skal træffe Ordningen, skal forhandle med den anden Part, der skal overtage Jorden, og nærmere bestemme Vilkaarene for Overtagelsen. Jeg tror, at Menighedsraadene som Repræsentanter for Ejendomsretten er fuldkommen berettigede, bemyndigede og dygtige dertil. Og jeg kan ikke se, at dette kan forhindre vedkommende Part — lad os kalde ham Køberen, for det er dog et Køb af en Rettighed — i at faa de Tilskud, der ydes ifølge Loven af 4. Oktober 1919, ligesom det heller ikke kan være ham til nogen Hindring, at han — hvad der for øvrigt ogsaa foreslaas for det øvrige Land — skal betale Ydelser til Præstelønningskassen.

Saa indvendes der, at Grundbeløbet

kan blive forskelligt i de forskellige Sognemenigheder. Det kan det, man det kan ogsaa ske heroppe; det kan blive forskelligt efter Jordens Beskaffenhed, og jeg har heller ikke set, at Taksationerne er saa ensartede heroppe, at der ikke kan fremkomme nogen Forskellighed. Men maatte der blive større Forskel dernede — og det er muligt, fordi der altsaa kan træffes ny Overenskomst for hvert Sted —; ser jeg ikke, at det er nogen større Ulykke. Snarere kunde man indvende, at det ved fremtidige Taksationer var vanskeligt at komme til Ensartethed; men det tror jeg heller ikke man skal tage sig saa nær. Naar det er frivillige Overenskomster, der indgaas af Parter — jeg havde nærsagt ved deres Fornufts fulde Brug —, vil der nok komme rimelige Resultater ud deraf. Jeg er ikke saa ængstelig i saa Henseende, og ialt Falder der her foreslaaet en Ordning, som medfører, at Sønderjyderne beholder den Ejendomsret, de har til disse Jorder, og det er for mig Hovedsagen. — Jeg skal slutte med at anbefale det høje Ting at stemme for det af mig stillede Ændringsforslag og imod de af Mindretallet stillede.

Niels Frederiksen: I Ændringsforslag Nr. 5 § 2 har Kirkeministeren og Medlemmer af Venstre i Udvalget foreslaaet en helt ny Form for Anvendelse af Præstegaardsjorderne i Sønderjylland. Det er et Spørgsmaal, som sikkert i Sønderjylland har lige saa stor Interesse som i det øvrige Land, og da Paragraffen paa mange Punkter er uklar, vil jeg gerne stille nogle Spørgsmaal til den højtærede Kirkeminister for at faa Klarhed over, hvad man egentlig mener med denne Paragraf. Den siger, at Lov om Afhændelse af de til Præsteembeder henlagte Jorder til Oprettelse af Husmandsbrug af 4. Oktober 1919 bringes til Anvendelse med de Lempelser, der følger af, at disse Jorder ejes af Præsteembederne, og saa foreslaar man videre, at det Beløb, der skal danne Grundlaget for den aarlige Afgift, fastsættes første Gang ved frivillig Overenskomst mellem Parterne. Dette begrundes med, at man nødvendig vil krænke Præsteembedernes Ejendomsret til Jorden. Jeg spørger da, om det er Meningen, at heller ikke den Bestemmelse, der gælder for den øvrige danske Præstegaardsjord, at den skal anvendes til Husmandsbrug, er gældende i Sønderjylland. Er det Meningen, at de sønderjydske Menighedsraad, som nu skal til at afhænde Præstegaardsjorden, kan sælge til den, der giver mest for den? Der staar ikke noget som helst i Ændringsforslaget om, at Jorden skal anvendes til Hus-